

Zastępca Dyrektora Generalnego
Służby Więziennej

Warszawa, 17 maja 2016 r.

BSZ -072-32/16/685

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2016 -05- 23
ZAL.	NR

**Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich**

**ul. Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa**

W odpowiedzi na pismo o sygn. IX.517.283.2015.JN z dnia 29 kwietnia 2016 roku uprzejmie informuję, że Służba Więzienna podziela troskę Pana Rzecznika Praw Obywatelskich o stan zdrowia osób pozbawionych wolności i w pełni akceptuje przedstawione propozycje zmierzające do poprawy sytuacji epidemiologicznej w zakresie wirusowego zapalenia wątroby typu C wśród osób przebywających w jednostkach penitencjarnych.

Odnosząc się do pejoratywnych wniosków w kwestii wiedzy osadzonych i lekarzy więziennych na temat chorób zakaźnych stwierdzam, że zgodnie z ustawą z dnia 2 grudnia 2009 roku o izbach lekarskich (Dz. U. z 2009 r. nr 219, poz.1708), wszyscy lekarze posiadający prawo wykonywania zawodu, w tym lekarze zatrudnieni w podmiotach leczniczych dla osób pozbawionych wolności, zostają obligatoryjnie członkami właściwych okręgowych izb lekarskich. § 8 ust.3 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 6 października 2004 roku w sprawie sposobów dopełniania obowiązku doskonalenia zawodowego lekarzy i lekarzy dentyków (Dz. U. z 2004 r. nr 231. poz. 2326.), jednoznacznie stwierdza, że niedopełnienie obowiązku doskonalenia zawodowego jest odnotowywane w okręgowym rejestrze lekarzy.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Ministerstwo Sprawiedliwości pomimo faktu, że nie jest instytucją merytorycznie powołaną do monitorowania oraz nadzorowania realizacji obowiązku edukacyjnego lekarzy i lekarzy dentyków, prowadzi szeroko zakrojone działania służące wspieraniu i umożliwianiu lekarzom zatrudnionym w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej doskonalenia zawodowego. Lekarze zatrudnieni w jednostkach penitencjarnych mają możliwość

odbywania szkolenia specjalizacyjnego, a także uczestnictwa w kursach szkoleniowych i konferencjach naukowych oraz szkolenia specjalizacyjnego w ramach własnego resortu. Należy podkreślić, że uzupełnianie niedoborów kadr medycznych w Służbie Więziennej, w szczególności poprzez zatrudnianie personelu medycznego w ramach zawieranych umów kontraktowych, dotyczy przeważnie lekarzy posiadających specjalizację, ponieważ praca w podmiotach leczniczych dla osób pozbawionych wolności związana jest z dużą odpowiedzialnością i koniecznością posiadania wiedzy merytorycznej na odpowiednio wysokim poziomie.

Ponadto, Biuro Służby Zdrowia Centralnego Zarządu Służby Więziennej podejmuje liczne działania ukierunkowane na stały wzrost kompetencji personelu medycznego i niemedycznego Służby Więziennej również w zakresie zagadnień dotyczących profilaktyki i terapii chorób zakaźnych w warunkach izolacji penitencjarnej. Działania te realizowane stanowią priorytet utworzonej przez Biuro Służby Zdrowia medycznej platformy edukacyjnej, która jest efektem realizowanej w latach 2009-2016 reformy Więziennej Służby Zdrowia. Funkcjonowanie wspomnianej platformy pozwoliło na zrealizowanie wielu, różnego typu szkoleń adresowanych do personelu Więziennej Służby Zdrowia obejmujących swym zasięgiem niemal dwa tysiące uczestników.

Podkreślenia wymaga, że programy znacznej części tych szkoleń bardzo często obejmowały (zglobianą z różnych perspektyw) problematykę profilaktyki zakażeń i terapii osób zakażonych. Zróżnicowana - bo dostosowywana do potrzeb - była forma tych szkoleń: począwszy od kursów wąkospecjalistycznych, poprzez kursy komplementarnego postępowania z konkretną grupą pacjentów, w tym: z nosicielami wirusa HIV czy HCV, osobami uzależnionymi od opiatów, osobami wymagającymi ingerencji psychiatrycznej, opieki geriatrycznej oraz z kobietami ciężarnymi (także ze współistniejącym zakażeniem HIV, HBV czy HCV). Realizowano także szkolenia z zakresu pielęgniarstwa epidemiologicznego oraz konferencje naukowo-szkoleniowe zawsze łączone z odprawą kadry kierowniczej Więziennej Służby Zdrowia.

Pozostając przy problematyce postępowania z osobami zakażonymi wskazać należy na realizację od roku 2010 cyklu szkoleń dla zespołów realizujących programy substytucyjne w jednostkach penitencjarnych, na których omawiano m.in. programy wymiany igieł i strzykawek oraz zasady funkcjonowania pomieszczeń do bezpiecznej iniekcji. Uczestników zapoznawano także z diagnostyką zakażeń HIV, HCV, HBV oraz chorób przenoszonych drogą kontaktów seksualnych. Wielokrotnie poruszano problematykę postępowania po ekspozycji na materiał potencjalnie zakaźny

oraz zagadnienia pokrewne związane z zapobieganiem zakażeniom HIV, HBV, HCV w warunkach opieki zdrowotnej świadczonej w warunkach izolacji penitencjarnej.

Bardzo ściśle powiązane z potrzebami osób zakażonych wirusem HCV powiązane były zrealizowane w roku ubiegłym i bieżącym szkolenia z zakresu pielęgniarstwa epidemiologicznego, które swym zasięgiem objęły łącznie 130 uczestników (gł. pielęgniarki epidemiologiczne i przełożone pielęgniarek) przy udziale licznego zespołu wykładowców zewnętrznych o najwyższych w skali kraju kwalifikacjach.

Na szczególną uwagę zasługują jednak organizowane przez Biuro Służby Zdrowia tematyczne konferencje naukowo-szkoleniowe podczas których kadra więziennej służby zdrowia ma możliwość bezpośredniego czerpania wiedzy z zasobów najbardziej aktualnej evidence-based medicine, co jest możliwe z racji pozyskiwania do roli prelegentów tych konferencji osób najwyższych możliwych kwalifikacjach. Wykłady realizują bowiem najwybitniejsi profesorowie medycyny, konsultanci krajowi i wojewódzcy poszczególnych dziedzin medycznych, kierownicy katedr i ordynatorzy oddziałów szpitalnych różnych specjalności a także reprezentanci ścisłego kierownictwa resortu zdrowia i komórek odpowiedzialnych za opiekę zdrowotną w resorcie sprawiedliwości. Świadectwem szerokokontekstowego postrzegania przez więziennictwo kwestii dotyczących zakażeń i postępowania z osobami zakażonymi może być intencjonalne włączanie tej problematyki także do organizowanych przez Biuro Służby Zdrowia CZSW konferencji bezpośrednio nie poświęconym zakażeniom wirusem HCV. Przykładem tego niech będzie zrealizowana w roku 2014 Konferencja *„Opieka chirurgiczna w warunkach pozbawienia wolności. Postępy w chirurgii. Współpraca z instytucjami rządowymi, organizacjami pozarządowymi i samorządem zawodowym”* do programu której włączono rozważania dotyczące redukcji ryzyka zakażeń miejsca operowanego, albo Konferencja *„Kardiologia - diabetologia - endokrynologia - common soil”*, podczas której dyskutowano o sposobach organizowania opieki zdrowotnej m. in. dla pacjentów zarażonych wirusem HCV w zreformowanej strukturze Więziennej Służby Zdrowia.

Centralny Zarząd Służby Więziennej zgodnie z sugestią Pana Rzecznika, uwzględniając znaczenie profilaktyki pierwotnej, wprowadzi jako zadanie ciągłe, do realizacji od przyszłego roku przez Naczelnych Lekarzy Okręgowych Inspektoratów Służby Więziennej programy oświatowo-zdrowotne dotyczące problematyki związanej z chorobami zakaźnymi przenoszonymi przez krew ze szczególnym uwzględnieniem wirusowego zapalenia wątroby typu C. Dodać jednak warto, że szkolenia o tej

tematyce organizowane dotychczas w wybranych jednostkach penitencjarnych obejmują swym zasięgiem funkcjonariuszy i pracowników SW przypisanych administracyjnie do różnych pionów organizacyjnych więziennictwa.

W kwestii stosowanej profilaktyki wtórnej informuję, że oddział chorób zakaźnych szpitala Zakładu Karnego w Potulicach zajmuje się diagnozowaniem i leczeniem chorych na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C. Na każdym etapie diagnostyki i leczenia osoby pozbawione wolności mogą skorzystać z opieki i wsparcia psychologa.

W latach 2014 - 2016 liczba pacjentów leczonych z powodu WZW typu C wynosiła odpowiednio 14, 11 i 11. W maju 2016 roku w związku z dopuszczeniem do obrotu w Polsce i zarejestrowaniem w programach lekowych nowych leków, Viekirax i Exviera (data rejestracji - 1.07.2015 r.) oraz Harvoni (data rejestracji - 1.11.2015 r.) zakończono leczenie pacjentów interferonem i rybawiryną. W przypadku wystąpienia zachorowania na WZW typu C, wymagającego leczenia Interferonem, lek ten będzie zakupiony z tzw. „wolnej ręki”.

Aktualnie zakwalifikowano do leczenia 8 pacjentów: 5 osób lekiem Harvoni + Rybawiryna, 3 osoby lekami Viekirax + Exviera. Koszt trzymiesięcznego leczenia jednego pacjenta tymi lekami wynosi około 60.000,00. Dwóch pacjentów z pośród zakwalifikowanych będzie leczonych przez okres 6 miesięcy za kwotę 120.000,00 zł każdy. Obecnie szpital Zakładu Karnego w Potulicach czeka na rozstrzygnięcie przetargu na nowe leki. Spodziewane rozstrzygnięcie przetargu to koniec maja br.

Aktualnie do planowego leczenia zostało zakwalifikowanych 77 osób, natomiast na przyjęcie do oddziału celem diagnostyki wirusowego zapalenia wątroby oczekuje 137 osób. Koszt 3 miesięcznego leczenia wszystkich oczekujących pacjentów szacuje się na około 4.620.000,00 zł., co stanowi zbyt duże wyzwanie dla budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.

Biuro Służby Zdrowia Centralnego Zarządu Służby Więziennej, corocznie zwiększa środki finansowe przeznaczone na leczenie WZW typu C. W 2014 roku przeznaczono na ten cel kwotę 250.000,00 zł., w 2015 roku kwotę 280.000,00 zł. oraz 605.000,00 zł. w 2016 roku.

Wvk. w 2 egz
1. egz - adresat
2. egz - a/a

ZASTĘPCA DYREKTORA GENERALNEGO
Służby Więziennej

plik Jerzy Kopeć